

Welstands- en Monumenten-
commissie Hollands Kroon

2023

Inhoud

De voorzitter spreekt	3
Actueel	6
Bijzonder	10
Even voorstellen	12
Werkwijze	14
Beoordelingskaders	14
Erfgoedplan	17
Cijfers.....	19
Aanvraagsoorten	19
Behandelwijze	20
Bezoekers	20
Klein plan	22
De advisering	24
Ondersteunende activiteiten	25
Thema: erfgoedbeleid	26
Evaluatie en aanbevelingen	28
Overige aanbevelingen door de commissie	29
Tot slot	29
Register van plaatsvervangers	31
Colofon	34

De voorzitter spreekt

Nr. 2 Amsteldiepdijk bij Van Ewijcksluis. MOOI Noord-Holland

De voorzitter spreekt

Het planaanbod is in 2023 gevarieerd geweest. De commissie heeft tweewekelijks (digitaal) vergaderd. Voorafgaand aan elke vergadering van de grote commissie is er overleg met de gemandateerd architect, Natasja Hogen. De samenstelling van de commissie is in de loop van 2023 gewijzigd. Eddo Carels is vervangen door Rob de Vries, architect en erfgoed specialist; hij is goed bekend met de Noordkop Regio.

Hollands Kroon is een grote gemeente met vele dorpen gelegen in een gevarieerd landelijk buitengebied. Elke aanvraag heeft dan ook vaak zijn eigen specifieke eigenschappen. Of het nu gaat om de biodiversiteit/vergroening op een bedrijventerrein, een brug over het Balgzandkanaal of de ontwikkeling van een inspiratieboek voor het opknappen van panden in het centrum van Hippolytushoef.

Door Astrid Zwaag is in het najaar de nieuwe Erfgoedvisie nader toegelicht. De gemeente wil erfgoed, archeologie, monumenten en historische (landschaps-) structuren meer herkenbaar en zichtbaar maken. De commissie is zeer positief over de wijze waarop in de gemeente aandacht wordt besteed aan erfgoed. Ook dit jaar zijn er weer enkele nieuwe aanwijzingen voor gemeentelijke monumenten in de commissie behandeld.

De gemeente is van plan om in de komende jaren de herstructurering van de dorpen actiever op te pakken. Elk jaar wil men voor 1 dorp een

dorpsontwikkelingsvisie opleveren in samenspraak met de inwoners. De commissie is zeer benieuwd naar de eerste resultaten hiervan. Ook wil de gemeente klimaatadaptatie, vergroening en duurzaamheid als leidend principe hanteren bij de ontwikkeling van woningbouw en inrichting van de openbare ruimte. Tegelijkertijd wordt er een update van de Omgevingsvisie gemaakt (gereed in 2024). Daarin wordt aangegeven hoe de dorpen er in 2040 uit zullen zien. De commissie is zeer positief over deze ontwikkelingsrichtingen.

Er is een goede samenwerking met de gemeente. Met enige regelmaat is Astrid Zwaag aanwezig in de vergadering. Dit wordt door de commissie zeer gewaardeerd. Met de coördinerend plantoelichter Erik Menzl en zijn collega's is de samenwerking goed.

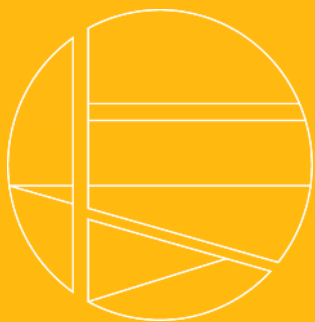
Na jaren uitstel is per 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking getreden. De commissie is op dat moment overgegaan in de nieuwe Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. Wij zien deze ontwikkelingen met vertrouwen tegemoet.

Ir. Robbert Jan Wijntjes,

Voorzitter Welstands- en Monumentencommissie Hollands Kroon

Nr. 2 Hippolytushoef. MOOI Noord-Holland

Actueel

Actueel

Dit jaarverslag biedt inzicht in de activiteiten van de Welstands- en Monumentencommissie Hollands Kroon in 2023 en onze inzet voor omgevingskwaliteit in uw gemeente. De gemeenteraad heeft ons opdracht gegeven om te adviseren volgens de gemeentelijke beleidskaders. Jaarlijks publiceren we dit verslag, niet alleen vanwege de wettelijke rapportageplicht, maar ook omdat we ons werk en de impact ervan graag belichten. Hierdoor kunnen we algemene informatie delen over de waarde van een goede omgevingskwaliteit en hoe dit wordt verankerd in het gemeentelijk beleid. Het jaarverslag geeft de gemeenteraad en anderen hopelijk inzicht in onze inspanningen voor een goede omgevingskwaliteit in de gemeente Hollands Kroon.

Naast bespreking van bemensing, werkwijze en statistieken, illustreren we ons werk aan de hand van voorbeeldplannen, zowel klein als groot. Dit geeft de gemeenteraad inzicht in onze interacties met initiatiefnemers, ontwerpers en gemeenteambtenaren. Meestal leidt dit tot positieve adviezen, waarbij we de wensen van de initiatiefnemer zoveel mogelijk in evenwicht brengen met gemeentelijke beleidsdoelen.

De introductie van de Omgevingswet in 2024 betekent een nieuw tijdperk voor gemeenten. Gemeenten passen nieuwe instrumenten, kaders en processen toe. De noodzakelijke cultuurverandering die cruciaal werd gevonden voor een succesvolle introductie van de nieuwe wet is al geleidelijk op gang gekomen. De

voorbereidingen om bestaande processen in het gemeentehuis te moderniseren, meer integraal naar plannen te kijken en ook de kwaliteit van de leefomgeving eerder bij planontwikkeling bespreekbaar te maken, zijn vrijwel overal vereenvoudigd. Hierbij zijn natuurlijk lokale verschillen te ontdekken die aansluiten op de gemeentelijke organisatie en werkwijze. Zo is in Hollands Kroon in verhouding tot andere gemeente een groter deelgebied waar een welstandsluw of -vrij regime geldt. In 2023 is een stelsel voor vooroverleggen geïntroduceerd, waarmee de gemeente aanvrager in de gelegenheid stelt om nog voor het indienen van de aanvraag in overleg te komen met de commissie. De praktijk leert dat wanneer de commissie in een vroeg stadium wordt betrokken, het vergunningstraject sneller en soepeler verloopt.

Het jaar 2023 stond voor ons en onze gemeentelijke collega's in het teken van het instellingsbesluit dat de gemeenteraad heeft moeten nemen ter introductie van de nieuwe gemeentelijke adviescommissie onder de omgevingswet. Ook in uw gemeente is de instelling van de gemeentelijke adviescommissie als opvolger van de huidige commissie op tijd voltooid. In vrijwel alle gemeenten is ervoor gekozen om de commissie een bredere taakomschrijving te geven om een goede omgevingskwaliteit te bereiken. Op grond van de wet moeten enkele leden van de commissie monumentdeskundige zijn. Cultuurhistorische aspecten spelen een belangrijkere rol, en we hebben deskundigen op dat terrein opgenomen in de commissie, waar nodig doen we een beroep op bijzondere specialismen via MOOI Noord-Holland.

De gemeentelijke adviescommissie kan als onafhankelijk, deskundig en multidisciplinair team bijdragen aan de zorgvuldige afweging van publieke en private belangen en deze proberen zo goed mogelijk bij elkaar te brengen. Dit is fundamenteel anders dan de toetsende rol die commissies in het verleden hadden. Onder de Omgevingswet wordt het stellen van doelen belangrijker dan het voorschrijven van gedetailleerde regels. Hierbij is er meer behoefte aan een behulpzame constructieve vorm van adviseren, aan deskundige interpretatie van de spelregels en zorgvuldige inhoudelijke motivering. Hier ligt een belangrijke taak voor de onafhankelijke gemeentelijke adviescommissie.

Graag gaan uw adviseurs in de gemeentelijke adviescommissie de komende periode met u in gesprek over de inhoud van het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet. Welke waarden en ambities staan centraal. Wat betekent dat voor de verschillende gebieden in de gemeente? In welke mate neemt de gemeente regie en wat wordt aan de mensen zelf overgelaten. Hoe landt dit in de nieuwe instrumenten als omgevingsvisie en omgevingsplan. De nieuwe vormgeving van het kwaliteitsbeleid onder de Omgevingswet is een omvangrijke opgave. Als commissie dragen we daar graag aan bij.

'Tegelijkertijd stelt het programma Mooi Nederland ruimtelijke kwaliteit centraal bij de aanpak van maatschappelijke opgaven – op de korte en de lange termijn (2030, 2050 en 2100). Met het programma Mooi Nederland borg ik de belevingswaarde, gebruikswaarde én toekomstwaarde bij het ordenen van de ruimte. Door de grote vraagstukken in de toekomst te verkennen, deze samen te brengen in integrale toekomstbeelden en te vertalen naar concrete inrichtingsoplossingen op gebiedsniveau laten we zien hoe we ons land kunnen inrichten met toevoeging van ruimtelijke kwaliteit.'

Kamerbrief bij contourennotitie Nota Ruimte 6-10-2023 Hugo de Jonge, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

In oktober 2023 zond Minister De Jonge de Contourennotitie Nota Ruimte naar de Tweede Kamer, als voorbereiding op de nieuwe Nota Ruimte. Deze notitie belicht de urgente keuzes voor overheden op het gebied van energie, natuur, woningbouw, landbouw, economie en infrastructuur en geeft een eerste richting voor rechtvaardige verdeling van de ruimte.

De contourennotitie presenteert de visie en schetst globaal de inhoudelijke richting van de nieuwe Nota Ruimte. De kern van deze visie is 'Heel Nederland'. Heel Nederland moet benut én recht gedaan worden om de schaarse ruimte rechtvaardig te verdelen, met behoud van ruimtelijke kwaliteit, ook voor toekomstige generaties. Ruimtelijke kwaliteit ontstaat door synergie tussen de herkomstwaarde, gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van een plek of gebied.

Herkomstwaarde gaat over de ontstaansgeschiedenis en identiteit van een plek in beeld. Gebruikswaarde gaat over effectief, efficiënt en meervoudig ruimtegebruik. Belevingswaarde stelt schoonheid, eigenheid en onderscheidende kwaliteit centraal. Toekomstwaarde draait om duurzaam, aanpasbaar en robuust ingerichte ruimte. Ontwerp speelt een essentiële rol, niet alleen in strategische verkenningen maar ook in concrete plannen en uitvoering.

Net als voor brede welvaart geldt bij ruimtelijke kwaliteit dat de uitwerking van plek tot plek verschilt. De grote verscheidenheid binnen ons land, in landschappen en stedenschoon, maar ook tussen stad en open landschap, is een kwaliteit en heel belangrijk voor het vestigingsklimaat. Werken aan ruimtelijke kwaliteit is daarom ook werken aan versterken van onderscheidende gebiedskwaliteiten.

Wat is omgevingskwaliteit

Zorg voor een goede omgevingskwaliteit betekent aandacht voor cultureel erfgoed, de kwaliteit van natuur(schoon), ecologie en landschap, de stedenbouwkundige kwaliteit, de architectonische kwaliteit van bouwwerken en de inrichting van de openbare ruimte (Memorie van toelichting van de Omgevingswet (art.4.1.3)).

Het tot stand brengen van goede omgevingskwaliteit is geen vaststaand (objectief) gegeven, het gaat over de waardering die mensen hebben voor bepaalde kenmerken van hun leefomgeving. Die waardering is persoon-, plaats- en tijdgebonden. Mensen kunnen waardering hebben voor:

1. Herkomstwaarde; kenmerken die samenhangen met de herkomst, die de geschiedenis van een gebied herkenbaar houden. Het kan gaan om plekken met historische betekenis, zoals monumenten, maar het kan ook een persoonlijk verhaal zijn bij een bepaalde plek;
2. Belevingswaarde; kenmerken die samenhangen met de beleving, zoals het groen, het uiterlijk van de bebouwing, de geborgenheid, de afwisseling of juist de rust;
3. Gebruikswaarde; kenmerken die samenhangen met het gebruik van een gebied, zoals de verschillende functies, de bereikbaarheid, de toegankelijkheid;
4. Toekomstwaarde; kenmerken die samenhangen met de mogelijkheden voor de toekomst, zoals kansen voor groei, duurzaamheid, robuustheid, waardevastheid.

Bijzonder plan

Nr. 4 Heidense Kapel, Stroe
Beeld: Stichting Heidense Kapel Wieringen

Bijzonder

Heidense Kapel, Stroe

De Heidense kapel in het buurtschap Stroe is gebouwd als een romaanse kerk in de meest sobere vorm, opgetrokken in tufsteen. Hoewel het uiterlijk anders doet vermoeden, is het gebouw in 2016 gebouwd. Wel heeft de huidige kapel vele voorgangers gehad, waarvan de laatst bekende is gesloopt in 1880. Al sinds vroeg in de negende eeuw wordt er gesproken over een mystieke plek op de locatie. Ondanks de recente bouwdatum, is het kerkje in 2023 aangewezen als gemeentelijk monument.

Voor de bouw van de Heidense kapel de voor romaanse kerkjes kenmerkende minimalistische detaillering ver doorgevoerd. Zover, dat voor het ronde venster boven de entree geen kozijnen zijn toegepast. Het glas is in een gemetselde sponning geplaatst en doormiddel van pleisterwerk geborgd. Door zettingen is er echter spanning op het venster gekomen, waardoor het is gebarsten.

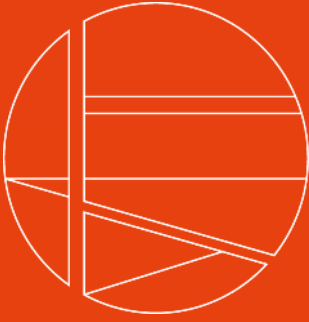
Voor herstel werd getwijfeld om het glas in een modern dun kozijn te vatten, maar dit zou ingaan tegen de historisch correcte detaillering. Omdat het venster vooral was bedoeld voor licht toetreding, deed de commissie het voorstel om een andere historische techniek toe te passen en het glas te vervangen door albast. Deze doorschijnende steensoort, is in oude kerken vaak gebruikt. Het materiaal vervangt het glas en de gewenste daglichttoetreding bepaalt de dikte. Op deze manier is een probleem verholpen, maar blijft de bijzondere gedachte achter het kerkje intact.

Nr. 5 Ramen in de Heidense Kapel
Stichting Heidense Kapel Wieringen

Nr. 6 Oude prent van een voorganger van de Heidense Kapel.
Via Stichting Heidense Kapel Wieringen

Zo werkt het

Even voorstellen

De Welstands- en Monumentencommissie Hollands Kroon is benoemd door de gemeenteraad en samengesteld uit ervaren en vakbekwame adviseurs met kennis die nodig is binnen de gemeente Hollands Kroon.

Het goed beoordelen van alle ruimtelijke aspecten van een initiatief of plan vraagt kennis, ervaring en vakmanschap. De adviseurs zijn specialisten op het terrein van landschap, stedenbouw, cultuurhistorie en architectuur en zij zijn onafhankelijk ten opzichte van de gemeentelijke organisatie en het gemeentebestuur. In 2023 bestond de commissie uit de volgende adviseurs:

- Robbert Jan Wijntjes, voorzitter
- Natasja Hogen, monumentendeskundige
- Eddo Carels, architectlid (tot 1 april)
- Rob de Vries, architectlid (vanaf 1 april)

De commissie werd ondersteund door:

- Sebas Baggelaar, commissiesecretaris
- Erik Menzl, medewerker Team Vergunningen
- Astrid Zwaag, Gemeentelijk adviseur erfgoed

“Vlak voor het zomerreces van 2023 is de nieuwe Erfgoedvisie vastgesteld. Daarmee gaat Hollands Kroon verder op weg met het vrijwillig aanwijzen van gemeentelijke monumenten. Het stimulerende erfgoedbeleid is onder andere gericht op het behoud en verduurzamen van monumenten maar ook op het beter beleefbaar en zichtbaar maken van erfgoed om belangstelling en kennis te vergroten.”

Astrid Zwaag,
ambtenaar erfgoed
Hollands Kroon

Werkwijze

De gemeente legt de plannen aan de commissie voor in een openbaar toegankelijke vergadering. De vergaderingen vonden in 2023 digitaal plaats. Niettemin is al het mogelijke gedaan om het openbare karakter van de vergadering in stand te houden. Initiatiefnemers en eventueel hun adviseur en/of ontwerper worden in de gelegenheid gesteld om via een videoverbinding het initiatief toe te lichten. Belanghebbenden en geïnteresseerden kunnen bij de gemeente verzoeken om de behandeling van de plannen te volgen en worden dan toegelaten. De vergaderdata voor uw gemeente vindt u via deze [link](#).

De commissie kan in verschillende samenstellingen adviseren. Zo is het mogelijk om een zo geheten preadvies aan te vragen. Er vindt dan vooroverleg plaats met de commissie op een vroeg(er) moment in het planproces en zo kan haar inbreng eenvoudig worden meegenomen door de initiatiefnemer of ontwerper. Daarnaast worden niet alle plannen door de voltallige commissie behandeld.

Plannen kunnen namelijk ook behandeld worden door de gemandateerde van de commissie. In de welstandsvrije gebieden worden plannen ambtelijk behandeld. Bij grotere of gevoelige plannen wordt met regelmaat de betrokken planbehandelaar gevraagd om de commissie te informeren.

Van elke planbehandeling, of dit nu gaat om een vergunningaanvraag of om een vooroverleg, stelt de commissie een advies op. We streven ernaar dat het advies begrijpelijk is voor iedereen; helder geschreven en zonder gebruik van onnodig jargon. Bovendien moet het advies juridisch houdbaar zijn. De gemeentelijke plantoelichter zorgt voor het openbaar maken en versturen van de adviezen naar het college, de aanvrager en eventuele andere belanghebbenden.

Beoordelingskaders

Er zijn meerdere gemeentelijke beoordelingskaders waar de commissie rekening mee houdt. De welstandsnota vastgesteld in 2013 door de gemeenteraad, is het belangrijkste. Via deze [link](#) kunt u de welstandsnota voor uw gemeente inzien. Ook bestaat er gemeentelijk erfgoedbeleid waar de commissie op toeziet. Via deze [link](#) kunt u lezen welk erfgoedbeleid uw gemeente voert. Naast de welstandsnota zijn er ook welstandscriteria opgenomen in beeldkwaliteitsplannen en beheersverordeningen. In veel gevallen is ook het bestemmingsplan en ander ruimtelijke ordeningsbeleid voor de commissie relevant. Deze beleidsstukken kunt u via deze [link](#) vinden.

De beoordelingskaders zijn naar onze mening over het algemeen goed toepasbaar en dragen bij aan de constructieve dialoog die we voeren met initiatiefnemers. De kaders maken duidelijk wat de gemeente wil bereiken met het

kwaliteitsbeleid en bieden houvast bij de begeleiding en de beoordeling van plannen.

Nr. 8 Dorpsstraat, Nieuwe Niedorp.
MOOI Noord-Holland

MOOI DARS

Ook in 2023 zijn we doorgedaan met het verbeteren van ons adviesregistratiesysteem MOOI DARS. Op basis van gebruikersfeedback heeft dit jaar een update plaatsgevonden, waarbij de gebruikerservaring van het systeem is verbeterd en nieuwe functies zijn toegevoegd. Inmiddels maken ook onze zusterorganisaties Libau en Hûs en Hiem gebruik van het systeem. Samen met hen blijven we dit ontwikkelen. Zo wordt eraan gewerkt om meer soorten advisering te kunnen faciliteren – ook ambtelijke advisering. Daarnaast verwachten we in 2024 klaar te zijn om een koppeling met de gemeentelijke zaaksystemen te maken, zodat we een deel van de gegevens geautomatiseerd kunnen uitwisselen.

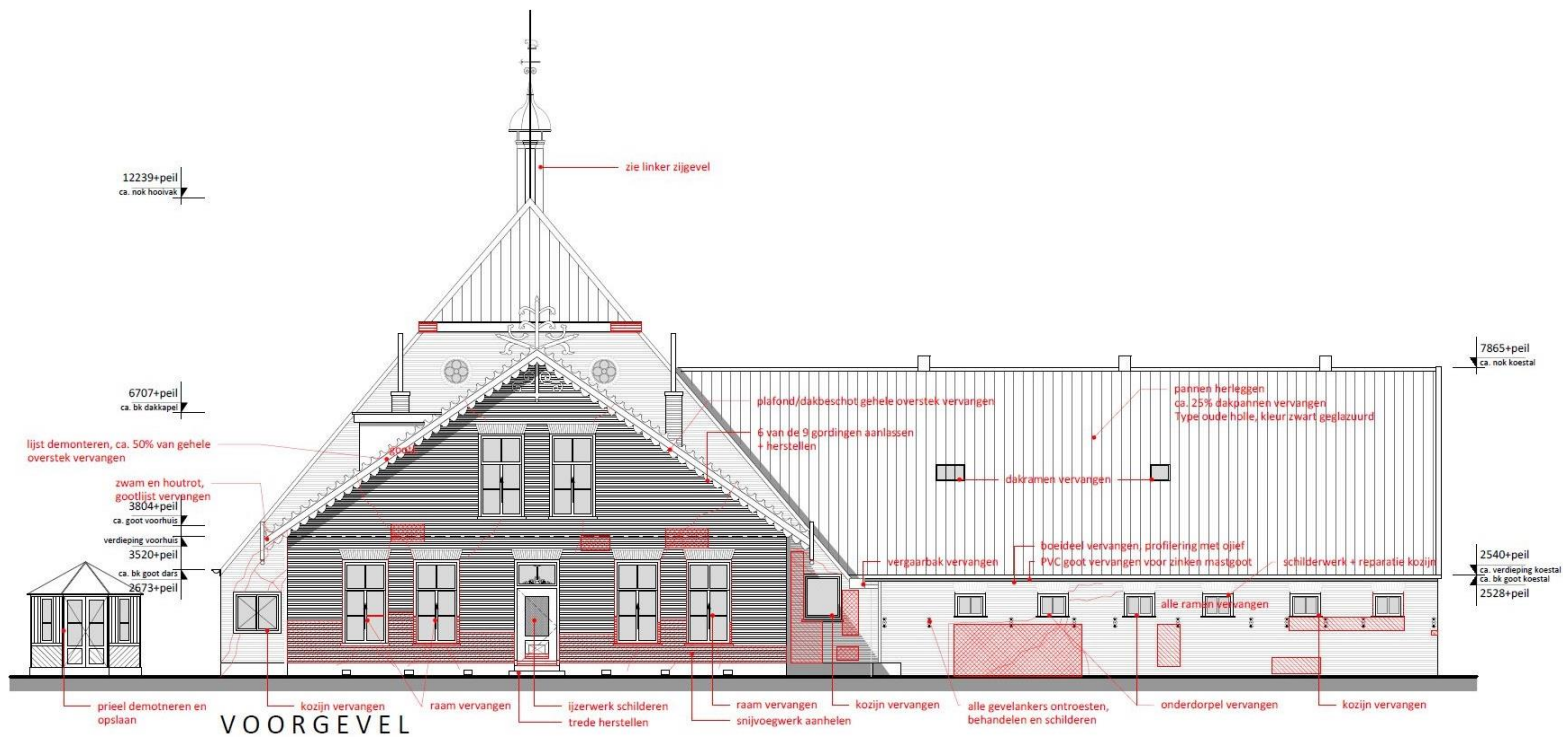
Erfgoedplan

Stolp Dorpsstraat 78, Nieuwe Niedorp

In maart 2023 is een plan gepresenteerd voor de restauratie van een grote stolpboerderij met dubbel vierkant. Deze stolp heeft langere tijd leeg gestaan en was daardoor ernstig in verval geraakt.

De commissie is altijd heel blij wanneer eigenaren kiezen voor restauratie van een stolp en niet voor sloop. Dat laatste heeft bij rijksmonumenten natuurlijk sowieso niet de voorkeur, maar zo'n stolp moet ook wel te restaureren zijn. Door het formaat van het gebouw kan dat al snel flink in de papieren lopen. Met zo'n aanloopgeschiedenis in het achterhoofd is het voor commissie soms balanceren, want: hoe hoog leg je de lat?

Gelukkig is bij het plan aan de Dorpsstraat van het begin af aan hoog ingezet door initiatiefnemers en architect. De hoge ambities om iets bijzonders te behouden heeft zijn vruchten afgeworpen. Daardoor is ondanks de grote hoeveelheid aan restauratieve ingrepen een belangrijke en voor de omgeving een beeldbepalende boerderij weer voor vele jaren behouden.

Nr. 10 Overzicht gebreken. TPAHG Architecten

Nr. 11 Achterzijde stolp. TPAHG Architecten

Cijfers

Cijfers

In de onderstaande tabellen is onze advisering in 2023 weergegeven in cijfers. Op hoofdlijnen kunnen we concluderen dat er in 2023 een groei is van het aantal plannen dat aan de commissie is voorgelegd. Waar de commissie in 2022 heeft geadviseerd over 48 nieuwe plannen, was dat in 2023 56. Een stijging van bijna 27%. Omdat plannen regelmatig na een eerste behandeling met een wijziging terugkomen, ligt het aantal behandelingen hoger. In totaal heeft de commissie 93 keer een advies uitgebracht. Hieronder worden de deeltabellen ook nog apart toegelicht.

Aanvraagsoorten

De commissie heeft verschillende type plannen in verschillende stadia ter beoordeling voorgelegd gekregen. Van de 56 behandelingen die de Welstands- en Monumentencommissie Hollands Kroon in 2023 heeft behandeld, betrof het overgrote deel aanvragen voor omgevingsvergunningen in welstandsintensief gebied (44). Daarnaast adviseert de commissie zo nu en dan (8 maal) over beleid. Hieronder valt bijvoorbeeld de aanwijzing van monumenten, maar ook het collegiaal overleg met ambtenaren over erfgoedbeleid.

Daarnaast zijn er 7 plannen die als vooroverleg zijn overlegd met een zogenoemd strippenkaart-systeem. Indien gewenst of nodig geacht kunnen plannen in een voorstadium aan de commissie worden voorgelegd. De aanvragers ontvangen zo

een zogenaamd preadvies voordat het plan bij het Omgevingsloket wordt ingediend.

Behandelingen	2023	2022	2021
Beleidsadvisering	5	3	9
Preadvies	7	6	4
Omgevingsvergunning	44	39	33
Waarvan monumenten	8	5	7
Totaal	56	48	46

Behandelwijze

Ook in 2023 zijn niet alle plannen door de gehele commissie behandeld. Kleinere en vaker voorkomende aanvragen kunnen efficiënter worden behandeld door deze voor te leggen aan de gemandateerde van de commissie. Wanneer het vraagstuk ingewikkelder wordt en een integrale benadering toepasselijker is, wordt een plan aan de gehele commissie voorgelegd.

Van de in totaal 93 behandelingen, zijn er 68 uitgevoerd door de grote (voltallige) commissie. 25 plannen zijn behandeld door de gemandateerde.

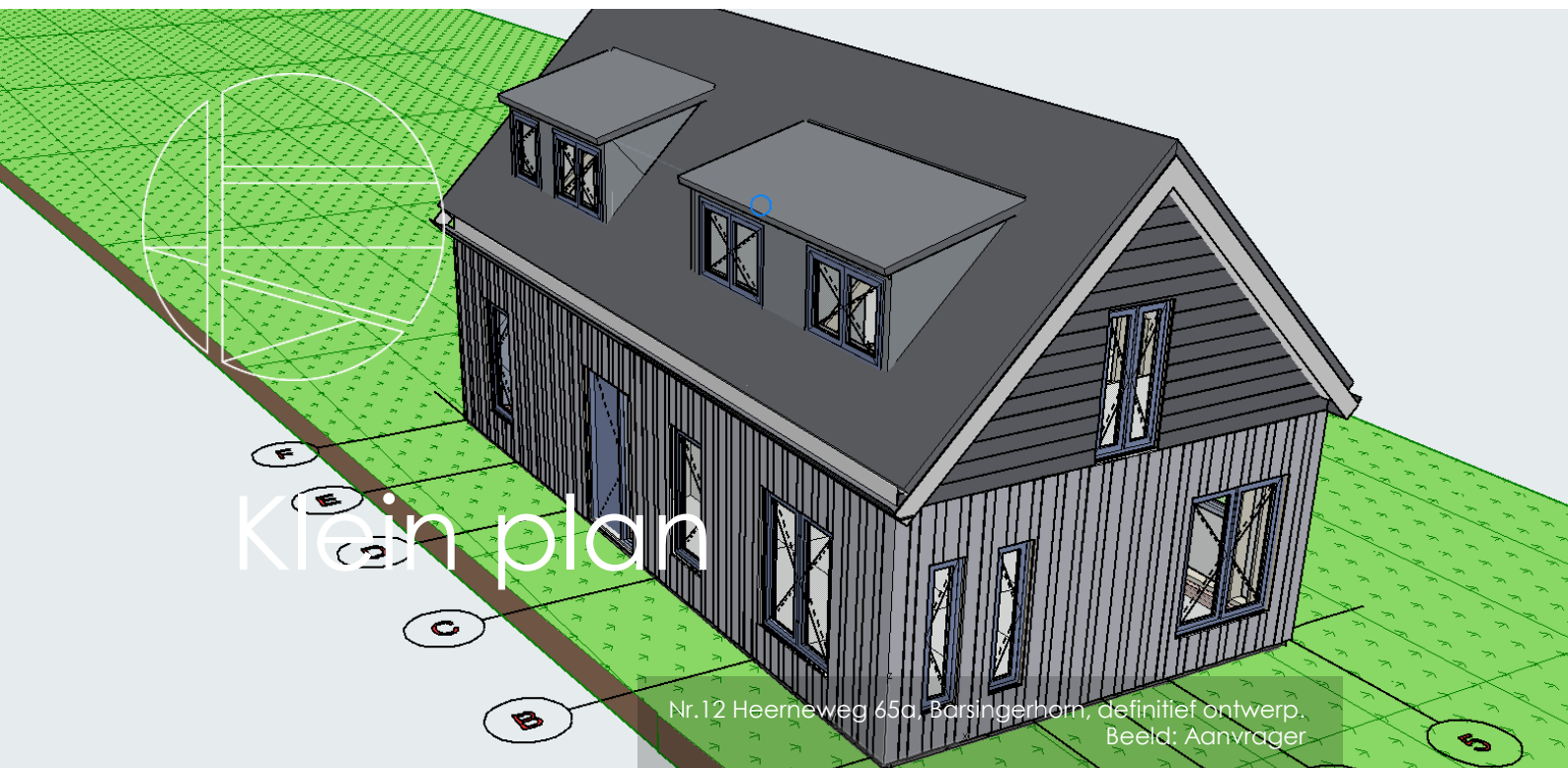
	2023	2022	2021
Gemandateerd	25	30	43
Grote commissie	68	41	40
Totaal	93	71	83

Bezoekers

Ook in 2023 heeft de commissie digitaal vergaderd. Bezoek kan digitaal aansluiten. Dit betreft de aanvragers en de architecten, maar de vergaderingen zijn in principe openbaar en kunnen daarom door iedereen worden bijgewoond. De commissie stuurt aan op kwaliteitsgesprekken met de aanvragers of architecten en nodigt deze bij voorkeur uit in de vergadering.

	2023	2022	2021
Behandeling met bezoekers	33	19	14

Totaal aantal behandelingen	93	72	83
Percentage	35%	26%	17%

Klein plan

Woning Heerenweg 65a, Barsingerhorn

Voor de Heerenweg 65a in Barsingerhorn werd de commissie gevraagd om te adviseren over de herbouw van een vrijstaande woning, gelegen in het beschermd dorpsgezicht. Het kleine Barsingerhorn, dat net iets meer dan duizend inwoners telt, heeft een fraaie, beschermenswaardige oude kern, bestaande uit monumentale boerderijen en landhuizen, veelal met bruggetjes bereikbaar, langs een historisch waardevolle dertiende-eeuwse dijk.

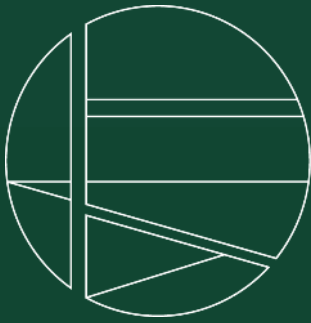
De nieuwe woning vervangt een voormalige schuur en ligt aan de toegangsweg van een groter perceel. De eigenaar verzorgde zelf het ontwerp, waarbij de commissie met instemming van de eigenaar enkele suggesties meegaf om het ontwerp meer in balans te brengen. Dit gebeurde in eerste instantie in de vorm van een vooroverleg. Een eenvoudig en helder bouwvolume had hier voor de voormalige schuur de voorkeur om het ontwerp goed aan te laten sluiten op de omgeving, met een traditionele kapvorm en een houten gevelbekleding beëindigd door een pannendak. Niet alleen aanvragers maar ook de commissie is enthousiast over deze wijze van advisering, omdat het advies op deze manier vroegtijdig bekend is bij de aanvrager en leidt tot minder onzekerheid bij de aanvragers, veelal particulieren, en een verdere kwaliteitsverbetering van de plannen tot gevolg heeft.

Nr. 13 Bestaande schuur en eerste ontwerp
Beeld: Aanvrager

Nr. 14 Heerenweg 65a, Barsingerhorn. Eerste ontwerp
Beeld: Aanvrager

De advisering

De advisering

De adviezen zijn openbaar en worden uitgebracht aan het college van B&W. In het jaar 2023 zijn alle adviezen van de commissie overgenomen door het college van B&W.

De commissie wordt graag in een vroeg stadium betrokken bij de advisering. Zo kunnen eventuele knelpunten eerder worden geconstateerd en hoeven deze tijdens het vergunningstraject niet tot vertraging te leiden. Om deze reden waardeert de commissie het nieuwe systeem met vooroverleggen van de gemeente.

In 2023 is de commissie betrokken geweest bij verschillende projecten en beleidsdocumenten, zoals de aanwijzing van gemeentelijke monumenten, maar ook bij een spreekuur voor woningeigenaren die in het gemeentelijke beschermde gezicht van Barsingerhorn graag duurzaamheidsmaatregelen willen treffen, zoals het plaatsen van zonnepanelen.

Ook heeft de commissie geadviseerd over een beeldkwaliteitsplan en eerste ontwerp van een vervanging van de Balgzandbrug. Deze brug uit 1928 bij de Van Ewijksluis is aan het einde van zijn ontwerp-levensduur en hoewel deze geen bescherming heeft als monument, heeft met name de vakwerkbrug wel cultuurhistorische waarden vanwege de relatie met de Zuiderzeewerken. De

commissie ziet toe op handhaving van voldoende elementen van de identiteit en beeldkwaliteit van de brug en daarmee de betekenis van de plek.

Ten slotte heeft de commissie geadviseerd bij een gemeentelijk inspiratieboek voor het opknappen van gevels en winkelpuien in Hippolytushoef in combinatie met het vernieuwen van de openbare ruimte. Deze pilot is zinvol, veelbelovend en een inspirerend gemeentelijk initiatief.

Ondersteunende activiteiten

De adviseurs van MOOI Noord-Holland doen meer dan hun werk in de gemeentelijke adviescommissies. Wij ondersteunen vrijwel alle gemeenten in Noord-Holland bij het behoud en de ontwikkeling van omgevingskwaliteit. Voor gemeentes in Noord-Holland heeft MOOI Noord-Holland bijvoorbeeld een ervenconsulent en een stolpenconsulent in het leven geroepen. Dit zijn gespecialiseerde adviseurs die ten doel hebben om initiatiefnemers te helpen lastige vraagstukken op te lossen in relatie tot de inrichting van historische erven of het herbestemmen van stolpen. In overleg is hier door verschillende initiatiefnemers gebruik van gemaakt.

Er is nog genoeg te doen de komende jaren. En daarbij maken we graag in vroeg stadium gebruik van de expertise van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. "

- Astrid Zwaag, ambtenaar erfgoed Hollands Kroon

Thema: erfgoedbeleid

Nr.15 Wieringer Stolpboerderij. Ruut van Paridon

Thema: erfgoedbeleid

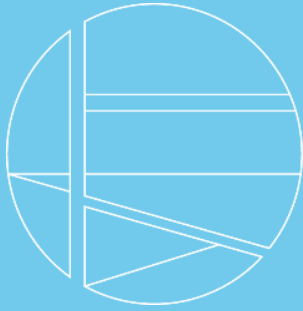
Ontwikkelingen in erfgoedbeleid van Hollands Kroon

Hollands Kroon is een gemeente met een rijke en diverse verzameling aan erfgoed en verschillende typen landschappen, van jonge polders tot voormalige veengebieden, en een hoge oeroude keileembult. Dijken, molens, gemalen, boerderijen en woningen hebben in verschillende delen van de gemeente een eigen karakteristiek. De commissie is verheugd over de verschillende nieuwe gemeentelijke monumenten die zij in 2023 op voordracht van de gemeente heeft mogen steunen, waaronder de Heidense Kapel in Hippolytushoef, het kerkgebouw de Samenstroom in Wieringerwerf, het voormalige raadhuis in Winkel en boezemgemaal De Waakzaamheid in Lutjewinkel.

Een belangrijke ontwikkeling dit jaar was daarnaast de vaststelling van de nieuwe Erfgoedvisie 2023, als onderlegger voor de nieuwe Omgevingsvisie. Dit gemeentelijke document geeft een helder overzicht van de verschillende gebieden en kwaliteiten binnen de gemeente, van Wieringen tot aan de dorpen binnen de West-Friese Omringdijk, de Wieringerwaardpolder en negentiende-eeuwse polders zoals de Anna Paulownapolder. Ook cultuurhistorisch waardevolle landschappelijke elementen, zoals de inrichting van erven, tuinwallen, begraafplaatsen en het Waddengebied worden in de visie benoemd. De commissie is zeer positief over de inhoud en de conclusies van dit document, en ziet dit ook voor haar eigen werkzaamheden als een belangrijk handvat.

Een van de andere initiatieven die in 2023 door de gemeente zijn genomen is het actief bijdragen aan de verduurzaming van het beschermd dorpsgezicht Barsingerhorn. Door het ouderwets langs de deuren gaan, het aanbieden van een informatieavond en inloopspreekuren en het ontwikkelen van een brochure over het verduurzamen van historische panden is het onderwerp dicht bij de bewoners gebracht. De commissie heeft hieraan een bijdrage mogen leveren door aanwezig te zijn bij spreekuren, naast de gemeentelijke erfgoedadviseur en een adviseur van het Duurzaam Bouwloket, om inwoners op een informele manier te kunnen adviseren over de kansen en beperkingen die de verduurzaming van historische panden biedt.

De commissie neemt in haar jaarverslag graag de ruimte om de gemeente Hollands Kroon te complimenteren met de zeer zorgvuldige, proactieve en enthousiasmerende wijze waarop de gemeentelijke erfgoedadviseur haar taak uitvoert, en dankt haar voor de goede samenwerking in het afgelopen jaar. Zij ziet met veel plezier uit naar de nieuwe ontwikkelingen die voor 2024 gepland staan en hoopt deze samenwerking nog verder uit te bouwen.

Evaluatie en aanbevelingen

Evaluatie en aanbevelingen

Als onafhankelijk adviseur dragen wij bij aan een goede omgevingskwaliteit in uw gemeente. Die zorg delen we samen met de initiatiefnemers en met u. Elk jaar bespreken we tijdens een evaluatiegesprek met de portefeuillehouder de belangrijkste ontwikkelingen binnen uw gemeente en formuleren we aandachtspunten voor de toekomst. Op 8 november 2024 vond dit jaarlijkse evaluatiegesprek plaats over het jaar 2023. De belangrijkste uitkomsten van dat gesprek zijn:

- Zowel vanuit de wethouder en de ambtenaren als vanuit commissie zelf zijn er over het algemeen positieve reacties over de werking van de commissie en de samenwerking met de gemeente. Er zijn verschillende tevreden reacties binnengekomen over de mogelijkheid om in Hollands Kroon een plan als preadvies te behandelen, omdat men zo voorafgaand aan de planbehandeling al richtinggevend advies kan krijgen. Met name de interactie met ambtenaren wordt geprezen.
- De commissie is positief over het feit dat zij vaker en eerder betrokken wordt bij plannen binnen de gemeente. Er zijn daarnaast complimenten voor het college en de ambities en voortvarendheid waarmee een slag wordt gemaakt op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie/ erfgoed. Het aantal behandelingen met bezoekers heeft een grote vlucht gemaakt. Dat is voor de commissie, maar ook voor aanvragers erg prettig.
-

Overige aanbevelingen door de commissie

De Welstands- en Monumentencommissie doet - vanuit haar ervaringen en inzichten - nog de volgende aanbevelingen:

- Met de intrede van De Omgevingswet werken gemeenten aan nieuw instrumentarium op het gebied van een goede omgevingskwaliteit. De commissieleden in Hollands Kroon hebben al ervaring met het ontwikkelen van nieuwe, minder gedetailleerde en op maatschappelijke doelen gebaseerde kaders. Graag stellen we deze knowhow ter beschikking.
- Verduurzaming en het klimaat zijn actuele thema's die steeds zichtbaarder en ingrijpender aanwezig zijn. De groeiende vraag naar zonnepanelen, warmtepompen en windmolens heeft impact op de bebouwde omgeving, maar ook veranderingen in gebruik van materialen (duurzaam geproduceerd en hernieuwbaar) en maatregelen voor de biodiversiteit brengen steeds nadrukkelijker veranderingen met zich mee. De invoering van de Omgevingswet is voor veel gemeenten een logisch moment om de nota's te vernieuwen. De meesten kiezen ervoor om de gelegenheid aan te grijpen als een kans om hier ook beleid op het gebied van duurzaamheid in op te nemen. In Hollands Kroon zijn voor dergelijke ingrepen op dit moment nog geen criteria opgenomen. De commissie raadt de gemeente aan om actief aan de slag te gaan en na te denken over de gevolgen en inpasbaarheid van deze veranderingen bij het opstellen van bijvoorbeeld beeldkwaliteitsplannen en nota's. Uiteraard is de commissie bereid om mee te denken over het thema en te ondersteunen waar mogelijk.
- Mochten er vragen zijn over de Omgevingswet, de rol van de commissie of bent u benieuwd naar onze werkzaamheden? U bent welkom om aan te sluiten bij onze vergaderingen, of wij komen graag bij u langs.
- Als u hulp nodig heeft op het vlak van beleid over erfgoed, dan kunt u contact opnemen met het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland. Hier proberen we waar het kan binnen bepaalde grenzen ondersteuning te bieden. Laat vooral weten wanneer hulp gewenst is.

Tot slot

Met dit jaarverslag geven we inzicht in de manier waarop de Welstands- en Monumentencommissie Hollands Kroon de hand van de geldende beleidskaders adviseert over goede omgevingskwaliteit binnen uw gemeente. Dit is een doel waar wij ons graag voor inzetten en aan bijdragen. We doen dat zoveel mogelijk in het openbaar en in dialoog met betrokkenen.

De plannen in dit jaarverslag zijn slechts een greep uit de vele uiteenlopende plannen waarover de commissie dit jaar heeft mogen adviseren. Wij nodigen u van harte uit om in 2023 (digitaal) bij ons binnen te lopen en zelf te ervaren hoe boeiend en genuanceerd de advisering over omgevingskwaliteit is.

Register van plaatsvervangers

Vastgesteld op 31 december 2023

De aan MOOI Noord-Holland verbonden adviseurs zijn opgenomen in het jaarlijks vast te stellen register van plaatsvervangers.

MOOI Noord-Holland voorziet bij incidentele afwezigheid van de voorzitter of één van de leden in vervanging door een gekwalificeerd commissielid, die zitting heeft in één van de onder MOOI Noord-Holland ressorterende adviescommissies.

Adviseur	Beroep/ deskundigheid	Specialisme/ expertise
drs. Hester Aardse	architectuurhistoricus/ cultuurhistoricus	erfgoed en ruimte, stedenbouw en groen erfgoed
ir. Ann-Katrin Adolph	restauratiearchitect/ erfgoeddeskundige	duurzaamheid
ir. Debby Alferink	architect	
Sander van Alphen MA	erfgoeddeskundige	
ir. Sandra van Assen	stedenbouwkundige/ architect	duurzame verstedelijking
ir. Sebas Baggelaar	bouwkundige/ erfgoeddeskundige	
ir. Ron Baltussen	architect	restauratie
ing. Simone Bleumink	architect	
drs. Anita Blom	architectuurhistoricus/ erfgoeddeskundige	
ing. Hans Boonstra	erfgoeddeskundige	
ir. Belinda van Buiten	architect/ stedenbouwkundige	
ir. Eddo Carels	architect/ bouwhistoricus	herbestemming
ing. Richard Colombijn AvB	stedenbouwkundige/ landschapsarchitect	openbare ruimte
Laura de Bonth MSc	stedenbouwkundige	energie-infrastructuur
Marlies van Diest	landschapsarchitect	
Kees Doornenbal	architect/ erfgoeddeskundige	restauratie en herbestemming
ir. Willemien van Duijn	architect	
ir. Bart Duvekot	architect	openbare ruimte
dipl. ing. Oliver Ebben	architect	renovatie, interieur en duurzaam bouwen
ing. Patrick van Emmerik AvB	architect/ stedenbouwkundige	
ir. Ben Ewals	stedenbouwkundige	
dr. Sophie van Ginneken	architectuurhistoricus	
ir. Bastiaan Gribling	architect/ stedenbouwkundige	kunst

ir. Marcel Heijmans	restauratiearchitect/ bouwhistoricus	stadshistorie
ir. Kees van Hoek	architect	
dr. ing. Natasja Hogen	architectuurhistoricus/ bouwhistoricus	
drs. Dorine van Hoogstraten	architectuurhistoricus/ cultuurhistoricus	
ing. Cees Hooyschuur AvB	architect/ erfgoeddeskundige	restauratie en herbestemming
Jeroen Hooyschuur	architect/ erfgoeddeskundige	restauratie en herbestemming
Aniek de Jong MA	erfgoeddeskundige	gebouwd erfgoed
ir. Bastiaan Jongerius	architect	landelijk erfinrichting, natuurinclusiviteit
Bo Jonk, MA	architectuurhistoricus/ erfgoeddeskundige	
ir. Jan-Richard Kikkert	architect	
ir. Klaas Kingma	architect	stedenbouw
ir. Dan Knijnenburg	architect/ restauratiearchitect	restauratie
Victorien Koningsberger MA	architectuurhistoricus	
drs. Irmgard van Koningsbruggen	kunst- en architectuurhistoricus	
Stefan Kooi MA	archeoloog	
ir. Judith van Korpershoek	architect	
ir. Paul Kramer	architect	
ir. Egon Kuchlein	architect	nieuwbouw, restauratie, infrastructuur, openbare ruimte
mr.drs. Lilian Kusters	architectuurhistoricus	restauratie
drs. Ingrid Langenhoff	sociaal geograaf	
ir. Alenca Mulder	architect	restauratie
ir. Jorrit Mulder	architect	restauratie
Juliet Oldenburger MA	tuinhistoricus	
ir. Maarten Overtoom	architect	openbare ruimte
Daniël Peters MArch	architect	
ir. Hans Pluckel	architect	erfgoed
ir. Dana Ponec	architect	stedenbouw
Hendrik Sieger Postuma AvB	architect	erfgoed
Primo Reh MA	erfgoeddeskundige/ cultuurhistoricus	
ir. Remco Reijke	stedenbouwkundige	openbare ruimte
ir. Miranda Reitsma	stedenbouwkundige	ateliermeester

ir. Peter Rutten	architect	erfgoed
ir. Peter de Ruyter	landschapsarchitect	hydrologie, veenweiden
ing. Romy Schuit MA	architectuurhistoricus/ bouwkundige	architectuurhistorie
Renee Stroomer MA	erfgoeddeskundige	
ing. Jeroen Twisk	bouwhistoricus	restauratie
ir. arch. Karianne Vandenbroucke	architect/ erfgoeddeskundige	
ir. Anouk Vermeulen	architect	interieur
ing. Onno Vlaanderen	architect	stedenbouw
Rob de Vries AvB	architect/ restauratiearchitect/ bouwhistoricus	restauratie en bouwhistorie
ir. Hester Wessels	architect/ restauratiearchitect	restauratie
ir. ing. Robbert Jan Wijntjes	stedenbouwkundige	
ir. Anke Zeinstra	architect	
ing. Nico Zimmermann AvB	architect/ erfgoeddeskundige	erfgoed
dr. Kim Zweerink	cultuurhistoricus	stadshistorie

Colofon

Auteur

Sebas Baggelaar , commissiesecretaris+ Welstands- en Monumentencommissie
Hollands Kroon

Met bijdragen van

Robbert Jan Wijntjes, voorzitter+ Natasja Hogen en Rob de Vries, commissieleden
Welstands- en Monumentencommissie Hollands Kroon

Jef Mühren, directeur MOOI Noord-Holland

Sanne van Zoest, communicatiemedewerker MOOI Noord-Holland

Bo Jonk, commissiesecretaris en projectmedewerker Erfgoed MOOI Noord-Holland

Alkmaar, april 2024

Basisontwerp

Funcke Creatieve Partners

Uitwerking

Peter Koomen

MOOI Noord-Holland adviseurs omgevingskwaliteit

Emmastraat 111

1814 DP Alkmaar

072-520 44 59

info@mooinoord-holland.nl

www.mooinoord-holland.nl

@MOOI_NH